

За два роки ми звикли до повітряних тривог, що переривають спектаклі та кіносеанси. Як і минулої зими ми пристосувалися до раптових відключень світла, коли театри занурювалися в морок і звично переходили на генератори. Успіх – якщо виставу вдалося без тривог дограти до кінця. Глядачі привчилися перебувати у театрі у верхньому одязі. І не тому, що в залі холодно чи закрито гардероб, а тому, що у разі тривоги слід протягом кількох хвилин залишити приміщення театру та сховатися в укритті. Але незважаючи на ці незручності, зустрічі з мистецтвом стали навіть більш бажаними. У важкі часи ми навчилися більше цінувати прості людські радощі і не падати духом. Ми ще більше згуртувалися та допомагаємо один одному. І безмежно вдячні нашим художникам, музикантам та артистам, людям мистецтва та культури, які роблять наше життя гідним та красивим. А вони вдячні своїм глядачам за те, що можуть залишатись у професії.

Зірка над Одесою

В Одеському академічному театрі музичної комедії ім. М.Водяного відбулася прем'єра легендарної рок-опери за однойменним твором Ендрю Ллойда Вебера на слова Тіма Райса «Ісус Христос — superstar».

Прем'єра мюзиклу відбулася на Бродвеї понад півстоліття тому – у 1971 році, досягла величезного глядацького успіху та була поставлена на сценах 17 країн світу. Глядачі 50+ добре знайомі із неймовірною музикою Е.Л.Вебера. Платівки різними шляхами потрапляли до меломанів, з них уже робилися незліченні копії на магнітофонні бобіни і передавалися з рук у руки.

Постановці передувала величезна підготовча робота. Адаже потрібно отримати дозвіл у авторів та правовласників матеріалу, британської компанії The Really Useful Group, виконати цей твір на українській сцені. І таку можливість було надано, що стало справжнім подарунком для глядачів (велика подяка директору-художньому керівнику театру Олені Григорівні Редько).

В основі сюжету постановки – біблійні події двотисячної давнини, викладені в Новому завіті, про які ми добре обізнані

завдяки літературі, живопису та кіномистецтву.

Звичайно, були хвилювання в упередженого глядача, як і на якому рівні піднесуть артисти біблійну історію про Спасителя, чудеса і зцілення, добро і зраду, розп'яття і піднесення. Як виконає оркестр музику, що бере за душу, і як впораються постановники з візуальним рядом і костюмами...

Відразу скажу, результат перевершив усі очікування. І виконання шедеву світової музики, і лаконічні декорації, і оригінальне трактування, і яскраві образи, і акторська гра, і професіоналізм артистів балету і хору, – все заслуговує на високу оцінку, перш за все, робота режисера-постановника спектаклю Володимира Подгородинського.

Заслужених глядацьких овацій удостоїлися лауреат премій Гран-прі міжнародних конкурсів вокалістів Денис Рудий (Ісус Христос) та заслужений артист України Олександр Шесняк (Понтій Пілат), лауреати міжнародних конкурсів вокалістів Олександр Кабаков (Іуда Іскаріот) та Катерина Мись, Сергій Мільков (Цар Ірод) та Олег Сакура (Петро), Сергій Тищенко та Віталій Платов (первосвященники)...

Багато чого було незвичним у постановці. Це і посадка на ар'єрцені, у глибині простору. Це і оркестр (диригент-

постановник – Вадим Перевозников), який приховувала від зали «платина» часу та збудована під кутом частина сцени, з ухилом до рампи, що створювало переваги для глядачів і додаткові складності для балету (балетмейстер-постановник Віталій Кузнецов). Це і виконання рок-опери мовою оригіналу, англійською, з рядком перекладу над сценою, що біжить (переклад українською здійснив наш одесит, педагог, перекладач і поет Ігор Лосинський).

Заслуговує на увагу робота декораторів та костюмерного цеху одягу, сандалі та тюрбани біблійних фасонів, лати римських леґіонерів, туніки та хітони. Все це допомагає загальному сприйняттю атмосфери епохи Ісуса Христа (заслужений художник України Станіслав Зайцев у тандемі з художником по костюмах).

Усьому творчому колективу вдалося викликати величезний відгук, справити сильне враження в серцях глядачів. Це був очищаючий катарсис, радість від зустрічі зі справжнім мистецтвом. І навіть повітряні тривоги не наважилися «потурбувати» театральне дійство, мабуть, втрутилися вищі сили. А глядацькі емоції були настільки сильні, що зал довго стоячи аплодував артистам.

Одним словом, браво! Це та постановка, яку треба дивитись і не раз, і не два. Поки що в передчуттях побачити на сцені інший виконавський склад.

Наталія БРЖЕСТОВСЬКА
Фото Віктора ПУШКІНА

«Перевізник»

В останні дні зими, коли в Одеському національному академічному театрі опери та балету глядачі, затамувавши подих, слухали «Реквієм» – останній незавершений музичний твір Вольфганга Амадея Моцарта, Український музично-драматичний театр представив глядачам виставу «Перевізник». Це комедія з елементами чорного гумору про чоловіка, який намагається врятувати свою кохану, – мабуть прекрасна сучасна ода інституту сім'ї. Зберігаючи сім'ю, ми зберігаємось як нація і як особистість», – пояснив своє сприйняття роботи режисера-постановника вистави Олександр Самусенко.

Автор містичної драми про жінку з кошою, йогою та човнярем – українська поетеса, драматург, лауреат міжнародних конкурсів та премій Ганна Яблонська. Одеситка Ганна Яблонська загинула у тридцять років під час теракту в аеропорту Домодедово у 2011 році. Переклад п'єси здійснила поет та перекладачка, лауреат Шевченківської премії – Маріанна Кияновська. У виставі «Перевізник» – вирішуються важливі дилеми між Життям та Існуванням, Буттям і Смертю, Любов'ю та Вдаванням, Прагненнями та Смутком. Сторож, Дерева, Електричний Стоп, Люди в хітонах, Жінка з кошою, Йосип-Лауреат, Йог та Білий кінь – персонажі цієї загадкової історії. На глядачів чекає неймовірна смішна і водночас страшна пригода Чоловіка, який мріяв стати Письменником, але події його життя розгортаються так, що не кожен автор зможе подібне придумати. Після жалюгідного існування – гроші падають на нього немов із рогу достатку.

Одну з головних ролей у «Перевізнику» грає заслужена артистка України Нінель Наточая. Її персонаж – жінка із кошою. «Смерть, яка забирає життя, яке люди бояться, якого люди прагнуть. Смерть, яка грається з людьми... Ми хочемо показати, що смерть – це втілення жіночності. Тому в нашій виставі вона буде дуже різною. Тому я гратиму в образі смерті дуже багато різних жіночих персонажів», – поділилася артистка. Нінель Наточая додала: Ця вистава про нас усіх. Вона про те, що нам дуже важливо, особливо сьогодні, робити свій вибір. Якщо ми його не зробимо, якщо ми не зробимо його правильно, то прийде жінка із кошою. А коли прийде жінка з кошою, дуже важливо розуміти, що ти, як людина, те, що могла зробити, впералася. І чудово, що ці речі ми даємо через гумор. Для нас важливо вшанувати пам'ять яскравої землячки, щоб вона у поставлених нами творах залишалася жити ще довго-довго. Важливо, щоб одесити пам'ятали та мали змогу рефлексувати та насолоджуватися її творчістю.

На думку Олександра Самусенка, сама вистава спонукає жити. Для глядачів вона буде не лише естетичною, а й терапевтичною. «Ця вистава дає надію, що життя зміниться на краще. Обов'язково. Потрібно вірити, треба дбати про свою сім'ю», – розповів він.

Над виставою також працювали: сценарист – Юрій Ларіонов, лауреат Шевченківської премії, художниця з костюмів – Христина Корабельникова, пластичне рішення – Денис Григорул, звукове оформлення вистави – Віктор Черньов.

«На цьому роялі грає тільки Бог», або Танці на ящику з динамітом

В Одеському академічному українському музично-драматичному театрі імені Василя Василька поставили виставу «1900-й. Легенда про піаніста».

Книга Алессандро Барікко та культовий фільм Джузеппе Торнаторе, звичайно, прекрасні твори, але наша версія також достойна. І для її сприйняття необов'язково знайомство з першоджерелом, хоча воно й бажане.

В будь-якому випадку, вистава не для тих, хто приходить до театральної зали з власним вбогим літературним смаком та бажанням тупо реготати в надії почути щось непрстойне. Тут потрібно максимальне включення, треба бути налаштованим на тонкі енергії, всосувати кожен мить, що відбувається на сцені, де, власне, і знаходиться.

Режисер-постановник Олександр Самусенко здивував свіжістю рішення, здійснити які допоміг йому сценарист Максим Лапко. Формат «Глядач на сцені» дозволяє публіці опинитися на місці пасажирів лайнеру «Вірджинієць». Планшет сцени виявляється палубою, яку дрять чорношкірий матрос Денні Будмен (Анато-

лій Головань). Одразу скажемо, темний грим швидко потрапляє з долонь матроса на білі рукавички красуні-пасажирки (Марія Буймович), коли проходить з нею в танці по чистій палубі. Тут є про що подумати, може, аквагрим не буде так бруднити?

Проте, звичайно, частіше партнеркою по танцях слугує йому пвабра, чії кучері з пеньки спадають на плече партнера, немов розкішні локони... Однак в останню путь, коли він опиниться в шлющі з переламаними штурмом кістками, проводжати Денні буде якийсь видіння з минулого, статечна негритянка, котра непервершено співає блюз (помічник режисера Мирослава Ткач демонструє нову грань свого таланту). Шлюпка стає човном Харона...

Коли за сюжетом штурмити, поворотне коло стрімко обертається зовсім поруч з публікою, і легко можна підхопити морську хворобу, а ще згадати про долю пасажирів «Титаніку». І це логічно, адже реальний «Вірджинієць» фатальної ночі 15 квітня 1912 року йшов на допомогу «Титаніку», що потерпав від аварії, просто «Карпатія» обігнала його.

До того ж, сьогодні ми всі, і актори, й глядачі, можемо за-

гинути будь-якої миті, на війні таке трапляється. Та не полишаємо рідної палуби, ось як геніальний піаніст-самоук 1900-й, названий так за роком народження. Дитя однієї з емігранток, яка досягла берегів Америки, де, подекують, всі багаті та щасливі, покинуте в коробці з-під лимонів. Матрос Денні його й підібрав, оберігав від крикливого капітана та численних чинівників, котрі намагаються знайти й відібрати дитину.

Дитя ми на сцені не побачимо, як і трубу «ненадійного оповідача», трубача Макса Туні (Володимир Романко), котрий після описуваних подій вимушений через проблеми з грошима продати свій інструмент. Він у захваті від таланту 1900-го, котрого (з мінімумом текстових реплік, але з максимумом присутності за роялем) грає піаніст та композитор Вадим Бессараб.

Фінальний монолог 1900-го про те, як важко було б жити на лайнері, а в безкрайньому світі, подібному до роялю, на якому грає тільки Бог, Макс промовляє, одягнувши на себе концертний фрак піаніста. Але цей фрак має білу підкладку, коли його одягає навиворіт 1900-й, він грає за кон-

курента на сцені творчого батлу із джазменом Джеллі Ролл Мортонем (Павло Івлюшкін в білому костюмі віртуозно б'є стел на ящиках з написом «Динаміт»). Фрак знову набуває чорного бок, і тепер піаніст грає за себе, все віртуозніше та віртуозніше (за аранжування та імпровізації відповідає також Вадим Бессараб, і зрозуміло, ніякого іншого виконавця ця роль в нашому театрі не передбачає).

Так ось, про трубу. За неї співає Марія Буймович, і якщо у актриси є подібний довід в минулому, то Мирослава Ткач раніше ніколи не співала джаз. В прекрасних вокальних номерах є величезна заслуга хормейстера Наталі Боярської, чие основне місце роботи – Ровенський театр. На цьому варто зупинитися, повірте на слово, що вистава подібна до скриньки з сюрпризами, що кожна, навіть найменша роль, чітко окреслена та врізається у пам'ять, що сидіти на палубі в напівтьмі під штормовий гул чудово й душекорисно. Джаз, чи знаєте, така музика, з якою не страшно помирати, а Бог нехай грає далі свій блюз, коли на то воля Його.

Марія ГУДЬМА